

Spis treści

Wstęp	XIII
Wykaz skrótów	XV
Bibliografia	XIX

Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi z dnia 30 sierpnia 2002 r. (Dz.U. Nr 153, poz. 1270)	1
---	----------

Dział I. Przepisy wstępne	2
--	----------

Rozdział 1. Przepisy ogólne	2
--	----------

Art. 1. Sprawy sądowoadministracyjne	2
--	---

Art. 2. Organy upoważnione do orzekania	4
---	---

Art. 3. Właściwość sądów administracyjnych	5
--	---

Art. 4. Spory o właściwość	12
--------------------------------------	----

Art. 5. Wyłączenie właściwości	12
--	----

Art. 6. Niezbędna pomoc prawna	13
--	----

Art. 7. Zasada szybkości	14
------------------------------------	----

Art. 8. Udział prokuratora i Rzecznika Praw Obywatelskich	15
---	----

Art. 9. Udział organizacji społecznej	16
---	----

Art. 10. Zasada jawności	17
------------------------------------	----

Art. 11. Związanie sądu	17
-----------------------------------	----

Art. 12. Strona	19
---------------------------	----

Art. 12a. Akta	19
--------------------------	----

Art. 12b. <i>Dokument elektroniczny, forma</i>	24
--	----

Rozdział 2. Właściwość wojewódzkich sądów administracyjnych	28
--	-----------

Art. 13. Zakres właściwości	28
---------------------------------------	----

Art. 14. Zmiana podstaw właściwości w toku sprawy	30
---	----

Art. 14a. Przeszkody w rozpoznaniu sprawy	31
---	----

Rozdział 3. Właściwość Naczelnego Sądu Administracyjnego	31
---	-----------

Art. 15. Właściwość NSA	31
-----------------------------------	----

Rozdział 4. Skład sądu	34
---	-----------

Art. 16. Skład sądu administracyjnego	34
---	----

Art. 17. Zmiana składu	35
----------------------------------	----

Rozdział 5. Wyłączenie sędziego	36
--	-----------

Art. 18. Przyczyny wyłączenia sędziego	36
--	----

Art. 19. Wyłączenie na żądanie lub na wniosek	39
---	----

Art. 20. Wniosek o wyłączenie	40
---	----

Art. 21. Zawiadomienie sądu przez sędziego	42
--	----

Art. 22. Postanowienie o wyłączeniu	42
---	----

Art. 23. (<i>uchylony</i>)	44
--	----

Art. 24. Odpowiednie stosowanie	44
---	----

Dział II. Strony	45
-----------------------------------	-----------

Rozdział 1. Zdolność sądowa i procesowa	45
--	-----------

Art. 25. Zdolność sądowa	45
------------------------------------	----

Art. 26. Zdolność procesowa	49
---------------------------------------	----

Art. 27. Zastępstwo procesowe przedstawiciela ustawowego	51
--	----

Art. 28. Reprezentowanie osób prawnych	52
--	----

Art. 29. Umocowanie do czynności	54
--	----

Art. 30. Ustanowienie kuratora	55
--	----

Art. 31. Termin na uzupełnienie braków	56
--	----

Rozdział 2. Strony i uczestnicy postępowania	58
Art. 32. Strony	58
Art. 33. Udział w charakterze uczestnika	59
Rozdział 3. Pełnomocnicy	61
Art. 34. Działanie osobiste lub przez pełnomocnika	61
Art. 35. Pełnomocnik strony	63
Art. 36. Rodzaje pełnomocnictw	67
Art. 37. Pełnomocnictwo	69
Art. 37a. <i>Pełnomocnictwo udzielone w formie dokumentu elektronicznego</i>	73
Art. 38. Zastępcze podpisanie pełnomocnictwa	74
Art. 39. Zakres pełnomocnictwa	75
Art. 40. Rozszerzenie umocowania	77
Art. 41. Uprawnienie mocodawcy	78
Art. 42. Wypowiedzenie pełnomocnictwa	79
Art. 43. Wygaśnięcie pełnomocnictwa	81
Art. 44. Czynności naglące	82
Dział III. Postępowanie przed wojewódzkim sądem administracyjnym	84
Rozdział 1. Pisma w postępowaniu sądowym	84
Art. 45. Pismo strony	84
Art. 46. Wymogi formalne	85
Art. 47. Odpisy i załączniki	93
Art. 48. Oryginał na żądanie	97
Art. 49. Wezwanie do uzupełnienia	101
Art. 49a. <i>Potwierdzenie wniesienia pisma</i>	106
Rozdział 2. Skarga	108
Art. 50. Uprawniony do wniesienia	108
Art. 51. Kilku uprawnionych	111
Art. 52. Dopuszczalność wniesienia skargi	113
Art. 53. Termin na wniesienie	118
Art. 54. Organ właściwy	120
Art. 55. Grzywna	126
Art. 56. Zawieszenie postępowania	129
Art. 57. Wymogi formalne skargi	130
Art. 57a. Skarga na pisemną interpretację przepisów prawa podatkowego	132
Art. 58. Odrzucenie przez sąd	134
Art. 59. Przekazanie innemu sądowi	139
Art. 60. Cofnięcie skargi	140
Art. 61. Wstrzymanie wykonania aktu lub czynności	141
Art. 62. Zarządzenia sędziego	146
Rozdział 3. Wniosek o wszczęcie postępowania	148
Art. 63. Wszczęcie na wniosek	148
Art. 64. Złożenie wniosku	149
Rozdział 4. Doręczenia	151
Art. 65. Sposoby doręczenia	151
Art. 66. Doręczenia bezpośrednie w toku sprawy	152
Art. 67. Uprawnieni do odbioru	153
Art. 68. Wyjątkowe okoliczności	155
Art. 69. Miejsce doręczenia	156
Art. 70. Pozostawienie w aktach ze skutkiem doręczenia	157
Art. 71. Doręczenia żołnierzom i pozbawionym wolności	157
Art. 72. Nieobecność adresata	158
Art. 73. Doręczenie zastępcze	160
Art. 74. Odmowa przyjęcia	162
Art. 74a. <i>Doręczenie pism</i>	162

Art. 75. Odpisy	168
Art. 76. Liczba egzemplarzy	168
Art. 77. Potwierdzenie odbioru	169
Art. 78. Nieznane miejsce pobytu	170
Art. 79. Ustanowienie kuratora	172
Art. 80. Inne przypadki stosowania przepisów	173
Art. 81. Zarządzenie naprawcze sądu	173
Rozdział 5. Terminy	174
Art. 82. Bieg terminu	174
Art. 83. Obliczanie terminów	175
Art. 84. Przedłużenie, skrócenie terminu	178
Rozdział 6. Uchybienie i przywrócenie terminu	179
Art. 85. Bezskuteczność czynności	179
Art. 86. Przywrócenie terminu	180
Art. 87. Wniosek o przywrócenie terminu	182
Art. 88. Odrzucenie wniosku przez sąd	184
Art. 89. Brak mocy wstrzymującej wniosku	185
Rozdział 7. Posiedzenia sądowe	187
Art. 90. Zasada jawności posiedzeń	187
Art. 91. Wyznaczanie posiedzeń, uczestnicy	188
Art. 92. Strony	190
Art. 93. Zawiadomienie o posiedzeniu	191
Art. 94. Miejsce posiedzeń	192
Art. 95. Wstęp na posiedzenia	192
Art. 96. Posiedzenia przy drzwiach zamkniętych	193
Art. 97. Osoby dopuszczone do posiedzenia	194
Art. 98. Rola przewodniczącego w sprawie	195
Art. 99. Odroczenie na zgodny wniosek stron	196
Art. 100. Protokół z posiedzenia	197
Art. 101. Elementy składowe protokołu	198
Art. 102. Dodatkowe utrwalenie przebiegu czynności	198
Art. 103. Żądanie sprostowania protokołu	199
Art. 104. Załącznik do protokołu	200
Art. 105. Uchybienie przepisom postępowania	200
Art. 106. Przebieg postępowania	202
Art. 107. Nieobecność stron	203
Art. 108. Wykorzystanie akt sprawy	203
Art. 109. Odroczenie z braku strony	204
Art. 110. Odroczenie z innych przyczyn	206
Art. 111. Łączne rozpoznanie spraw	206
Art. 112. Grzywna	207
Art. 113. Zamknięcie rozprawy	209
Art. 114. Odwołanie się od orzeczeń	210
Rozdział 8. Postępowanie mediacyjne i uproszczone	211
Art. 115. Postępowanie na wniosek	211
Art. 116. Przebieg postępowania	213
Art. 117. Wynik postępowania mediacyjnego	214
Art. 118. Skarga na akt lub czynność	216
Art. 119. Tryb uproszczony	217
Art. 120. Rozpoznanie w trybie uproszczonym	220
Art. 121. Inne przypadki	221
Art. 122. Przekazanie do rozpoznania na rozprawie	222
Rozdział 9. Zawieszenie i podjęcie postępowania	223
Art. 123. Zawieszenie z mocy prawa	223

Art. 124. Zawieszenie z urzędu	224
Art. 125. Zawieszenie nieobligatoryjne	227
Art. 126. Zawieszenie na zgodny wniosek stron	229
Art. 127. Bieg terminów sądowych	230
Art. 128. Podjęcie postępowania przez sąd	231
Art. 129. Ponowne podjęcie postępowania	233
Art. 130. Umorzenie zawieszzonego postępowania	235
Art. 131. Posiedzenie niejawne	237
Rozdział 10. Orzeczenia sądowe	238
Art. 132. Wyrok	238
Art. 133. Wyrok po zamknięciu rozprawy	240
Art. 134. Rozstrzygnięcie w granicach sprawy	242
Art. 135. Stosowanie środków usuwających naruszenie prawa	245
Art. 136. Sędziowie wydający wyrok	246
Art. 137. Głosowanie, zdanie odrębne	247
Art. 138. Sentencja wyroku	248
Art. 139. Ogłoszenie wyroku	249
Art. 140. Wskazówki co do terminu i sposobu wniesienia środka odwoławczego	250
Art. 141. Uzasadnienie wyroku	251
Art. 142. Odpis wyroku	255
Art. 143. Związanie wyrokiem	256
Art. 144. Związanie wyrokiem	256
Art. 145. Skarga na decyzję lub postanowienie	257
Art. 145a. Zobowiązanie organu do wydania decyzji lub postanowienia	260
Art. 146. Skarga na akt lub czynność	263
Art. 147. Skarga na uchwałę lub akt	264
Art. 148. Skarga na akt nadzoru	265
Art. 149. Skarga na beczynność organów	265
Art. 150. Skargi na inne akty i czynności	268
Art. 151. Oddalenie skargi	268
Art. 152. Postępowanie przy uwzględnieniu skargi	269
Art. 153. Moc wiążąca orzeczenia	270
Art. 154. Skarga na niewykonanie wyroku	272
Art. 155. Naruszenie prawa	274
Art. 156. Sprostowanie z urzędu	277
Art. 157. Wniosek o uzupełnienie wyroku	278
Art. 158. Rozstrzygnięcie wątpliwości co do treści wyroku	280
Art. 159. Wpływ na bieg terminu do zaskarżenia	281
Art. 160. Orzeczenie w formie postanowienia	282
Art. 161. Postanowienie o umorzeniu postępowania	282
Art. 162. Wpisy do protokołu	284
Art. 163. Uzasadnienie postanowienia	285
Art. 164. Moc wiążąca postanowienia z posiedzenia niejawnego	286
Art. 165. Zmiany postanowień niekończących postępowania	287
Art. 166. Zastosowanie innych przepisów	287
Art. 167. Odpowiednie stosowanie	287
Art. 167a. Zarządzenia i postanowienia referendarza sądowego	288
Rozdział 11. Prawomocność orzeczeń	289
Art. 168. Prawomocność orzeczenia	289
Art. 169. Stwierdzenie prawomocności przez sąd	293
Art. 170. Zakres związania	294
Art. 171. Powaga rzeczy osądzonej	298
Art. 172. Przesłanki unieważnienia orzeczenia przez NSA	301

Dział IV. Środki odwoławcze	305
Rozdział 1. Skarga kasacyjna	305
Art. 173. Skarga kasacyjna	305
Art. 174. Podstawy do wniesienia skargi	309
Art. 175. Podmiot sporządzający	313
Art. 176. Cechy formalne skargi	317
Art. 177. Termin do wniesienia skargi	319
Art. 177a. Wezwanie do usunięcia braków pod rygorem odrzucenia skargi	324
Art. 178. Odrzucenie przez sąd	325
Art. 178a. Skutki cofnięcia skargi kasacyjnej przed jej przedstawieniem	328
Art. 179. Odpowiedź na skargę	329
Art. 179a. Stwierdzenie nieważności postępowania	330
Art. 180. Odrzucenie skargi, zwrot	332
Art. 181. Rozpoznanie na rozprawie	334
Art. 182. Rozpoznanie na posiedzeniu niejawnym	335
Art. 183. Rozpoznanie sprawy w granicach skargi	336
Art. 184. Oddalenie skargi	342
Art. 185. Skutki uwzględnienia skargi	343
Art. 186. Uchylenie w części niezaskarżonej	345
Art. 187. Zagadnienie prawne	346
Art. 188. Okoliczności rozpoznania skargi przez NSA	350
Art. 189. Uchylenie orzeczenia	352
Art. 190. Związanie wykładnią NSA	353
Art. 191. Rozpoznanie postanowień niezaskarżonych	355
Art. 192. Zawieszenie na zgodny wniosek stron	356
Art. 193. Odpowiednie stosowanie przepisów	357
Rozdział 2. Zażalenie	360
Art. 194. Wniesienie zażalenia	360
Art. 195. Przekazanie zażalenia do NSA	363
Art. 196. Wstrzymanie zaskarżonego postanowienia	365
Art. 197. Posiedzenie niejawne	366
Art. 198. Odpowiednie stosowanie	367
Dział V. Koszty postępowania	367
Rozdział 1. Zwrot kosztów postępowania między stronami	367
Art. 199. Koszty stron	367
Art. 200. Zwrot kosztów dla skarżącego	368
Art. 201. Zwrot w razie umorzenia postępowania	369
Art. 202. Zwrot kilku osobom	371
Art. 203. Zwrot kosztów postępowania kasacyjnego	372
Art. 204. Zwrot kosztów przy oddaleniu skargi	373
Art. 205. Niezbędne koszty postępowania	374
Art. 206. Zwrot części kosztów	377
Art. 207. Odstąpienie od zasądzenia zwrotu	378
Art. 208. Koszty niesummiennego postępowania	379
Art. 209. Wniosek o zwrot kosztów	380
Art. 210. Skutki niezgłoszenia wniosku w terminie	381
Rozdział 2. Koszty sądowe	382
Oddział 1. Przepisy ogólne	382
Art. 211. Pojęcie kosztów sądowych	382
Art. 212. Opłaty sądowe	382
Art. 213. Wydatki	382
Art. 214. Opłata za wniesienie pisma	384
Art. 215. Oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia	386
Art. 216. Należność pieniężna	386

Art. 217. Odsetki	386
Art. 218. Sprawdzenie wartości przedmiotu zaskarżenia	386
Art. 219. Uiszczenie opłaty sądowej	388
Art. 220. Pozostawienie pisma bez rozpoznania	389
Art. 221. (<i>uchylony</i>)	391
Art. 222. Pismo niepodlegające opłacie	391
Art. 223. Ściągnięcie opłaty	392
Art. 224. Postanowienie sądu wojewódzkiego o kosztach	393
Art. 225. Zwrot opłaty z urzędu	394
Art. 226. Przedawnienie	394
Art. 227. Zażalenie na zarządzenie	395
Art. 228. Egzekucja grzywien	396
Art. 229. Umorzenie należności	396
Oddział 2. Wpis	398
Art. 230. Wpis od pism wszczynających postępowanie	398
Art. 231. Wpis stosunkowy, wpis stały	399
Art. 232. Zwrot wpisu z urzędu	400
Art. 233. Upoważnienie ustawowe	400
Oddział 3. Opłata kancelaryjna	401
Art. 234. Przedmiot pobrania opłaty	401
Art. 235. Przedmiot pobrania opłaty	402
Art. 235a. <i>Opłata kancelaryjna</i>	402
Art. 236. Wysokość opłat kancelaryjnych	404
Oddział 4. Wydatki	404
Art. 237. Zaliczka	404
Art. 238. Pokrycie z budżetu sądu	404
Rozdział 3. Zwolnienie od kosztów sądowych	406
Oddział 1. Przepisy ogólne	406
Art. 239. Strony zwolnione od kosztów	406
Art. 240. Zwolnienie organizacji społecznych	411
Art. 241. Objasnienie	411
Art. 242. Pokrycie wydatków z budżetu sądu	412
Oddział 2. Prawo pomocy	413
Art. 243. Przyznanie prawa pomocy	413
Art. 244. Zakres prawa pomocy	415
Art. 245. Całkowite lub częściowe prawo pomocy	418
Art. 246. Przyznanie osobie fizycznej prawa pomocy	420
Art. 247. Bezzasadność skargi	424
Art. 248. Obowiązek zwrotu kosztów	425
Art. 249. Cofnięcie przyznanego prawa pomocy	426
Art. 249a. Cofnięcie wniosku	428
Art. 250. Wynagrodzenie adwokata	430
Art. 251. Wygaśnięcie prawa pomocy	433
Art. 252. Wniosek o przyznanie	434
Art. 253. Ustanowienie pełnomocnika	437
Art. 254. Rozpoznanie wniosków przez sąd	440
Art. 255. Wezwanie do uzupełnienia danych	442
Art. 256. Upoważnienie	445
Art. 257. Pozostawienie bez rozpoznania	446
Art. 258. Czynności referendarzy sądowych	448
Art. 259. Sprzeciw	451
Art. 260. Sprzeciw od zarządzenia i postanowień	453
Art. 261. Zwolnienie od opłat	455
Art. 262. Odpowiednie zastosowanie	456

Art. 263. (<i>uchylony</i>)	456
Dział VI. Uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego	457
Art. 264. Skład siedmiu sędziów	457
Art. 265. Udział prokuratora	461
Art. 266. Głosowanie jawne	462
Art. 267. Odmowa podjęcia uchwały	462
Art. 268. Wymóg uzasadnienia	466
Art. 269. Ponowna uchwała	467
Dział VII. Wznowienie postępowania	470
Art. 270. Żądanie wznowienia	470
Art. 271. Wznowienie z powodu nieważności	473
Art. 272. Niezgodność z Konstytucją	475
Art. 273. Inne przyczyny wznowienia	477
Art. 274. Wznowienie z powodu przestępstwa	482
Art. 275. Sąd właściwy	483
Art. 276. Odpowiednie stosowanie przepisów	483
Art. 277. Termin na wniesienie skargi	485
Art. 278. Żądanie wznowienia po uprawomocnieniu	487
Art. 279. Wymogi formalne skargi	488
Art. 280. Badanie prawidłowości	490
Art. 281. Badanie dopuszczalności wznowienia	491
Art. 282. Ponowne rozpoznanie	493
Art. 283. Wyłączenie sędziego	496
Art. 284. Wstrzymanie wykonania orzeczenia	496
Art. 285. Niedopuszczalność dalszego wznowienia	497
Dział VIIa. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	499
Art. 285a. Podstawa wniesienia skargi	499
Art. 285b. Podmioty uprawnione	502
Art. 285c. Ilość skarg	503
Art. 285d. Charakter naruszeń, wyrządzenie szkody	504
Art. 285e. Treść skargi	507
Art. 285f. Termin wniesienia skargi	508
Art. 285g. Skutki doręczenia skargi	509
Art. 285h. Odrzucenie skargi	510
Art. 285i. Skład sędziowski	511
Art. 285j. Rozpoznanie skargi	512
Art. 285k. Oddalenie skargi	512
Art. 285l. Odesłanie	514
Dział VIII. Wykonywanie orzeczeń sądowych	514
Art. 286. Uprawomocnienie się orzeczenia	514
Art. 287. Odszkodowanie	516
Dział IX. Postępowanie w razie zaginięcia lub zniszczenia akt	517
Art. 288. Odtworzenie akt	517
Art. 289. Wszczęcie postępowania	518
Art. 290. Sąd właściwy	519
Art. 291. Wniosek o odtworzenie akt	520
Art. 292. Wezwanie do złożenia odpisów dokumentów	520
Art. 293. Ukaranie grzywną wezwanej osoby	521
Art. 294. Dołączenie do akt	522
Art. 295. Inne sposoby odtworzenia akt	522
Art. 296. Dodatkowe czynności sądu	523
Art. 297. Postanowienie w przedmiocie odtworzenia	523

Spis treści

Art. 298. Podjęcie dalszego postępowania	524
Dział X. Przepisy z zakresu postępowania w obrocie zagranicznym	524
Art. 299. Ustanowienie pełnomocnika	524
Art. 300. Odpowiednie stosowanie przepisów	527
Dział XI. Przepis końcowy	529
Art. 301. Wejście w życie	529
Indeks rzeczowy	531